

στων παραπλησίως τὴν λειτουργίαν τῆς συλλήψεως καὶ τῆς γεννήσεως ἐν τε τῇ φύσει καὶ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ. Ἐν τῷ τῆς βροτῆος καρπῷ ὑποδέχεται ἡ Περσεφόνη τὸν σπóρον τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ ἀγροῦ, δὲν δύναται πλέον νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς τῆς, διότι εἰσῆλθεν εἰς κοινωνίαν γένους μετ' αὐτοῦ. Ἡ συνάφεια τοῦ γάμου πρὸς τὴν λατρείαν τῶν ἀγροτικῶν θεοτήτων ἐκφάνεται καθαρώς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις.

Ὀλίγα τινα ἐστὶ περὶ παραστάσεως τῶν ἱερέων. Κατὰ πόσον συνήρουν εἰς τὸν γάμον ἱερεῖς, δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία. Τὰ περὶ γάμου σωζόμενα δὲν μὲν ἀναφέρουσι τι περὶ εὐλογίας τῶν ἱερέων. Πᾶσαι αἱ εἰδήσεις συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι αἱ ἡρόδωτισμέναι (ἐγγεγυημέναι) καὶ οἱ νεόνυμφοι ἐπεσκέπτοντο τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν, προσέφερον δεήσεις καὶ θύματα, πρεσβυσκομένων καὶ τοῦ ἱερέως ἢ τῆς ἱερέας, καὶ ἐδιδάσκοντο τοὺς περὶ γάμου θεσμοὺς τῆς θεότητος (1). Τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν χωρίων, ὅτι ἀναγκαῖα δὲν ἦτο ἡ παρουσία τῶν ἱερέων, διότι ἕκαστος Ἀθηναῖος ἠδύνατο καὶ μόνος οἶκοι νὰ προσφέρῃ θύμα, ἀλλὰ καὶ αἱ πλείεσται περὶ τούτου σωζόμεναι εἰδήσεις δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς νυμφευομένους, ἀλλ' εἰς τοὺς ἤδη νυμφευθέντας.

(1) Πλουτ. συζυγικά παραγγ. σελ. 410 ἐκδ. Hult. «Μετὰ τὸν πάτριον θεσμόν, ὃν ὑμῖν ἡ τῆς Δήμητρος ἱερεὶα συνειργμένοις ἐφήρμοσεν, οἷμαι καὶ τὸν λόγον, δημοῦ συνεφαπτόμενον ὑμῶν καὶ συνυμναιούντα, χρήσιμον ἂν εἴποιτο καὶ τῷ τόμῳ προσωδόν.» Ἐκ τούτου τινες συμπεραίνουσιν, ὅτι ἡ ἱερεὶα συνεκράτει τὰς χεῖρας τῶν νεόνυμφων, ὁ τοῦ λόγου εἰρμός ὅμως δεικνύει, ὅτι ἡ ἱερεὶα ἐνταῦθα μόνον περὶ τῶν τοῦ γάμου θεσμῶν τῆς θεᾶς ἐδιδάσκει· συνειργμένοις δ' ἐνταῦθα σημαίνει οὐδὲν ἄλλ' ἢ παρὰ τὸ εἰς γάμον συνειργμένοις. Ξηνκρ. λέξ. σελ. 77. «Ἡ ἱερεὶα Ἀθήνησι τὴν ἱερὰν αἰγίδα φοροῦσα πρὸς τοὺς νεογάμους εἰσέρχεται.» — ὡς ἱερεῖς φαίνεται, ὅτι προσεκαλούντο ἐκ τῶν πλουσιῶν καὶ σημαινόντων ἵνα φροντίσῃ περὶ τοῦ θύματος τοῦ γάμου. Ποσειδ. Π. Χορεύ. παρ' Ἀθηναίῳ 9. 5. σελ. 377. «Διακονοῦμεν νῦν γάμους τὸ θύμα βούς, ὃ διδοῦς ἐπιφανῆς, ἐπιφανῆς ὁ λαμβάνων· τούτων γυναῖκες, ἱερεῖαι τῇ θεῷ, κορύβαντες, αὐλοὶ, παννύχιοι, ἀναστρόφη, ἰπὸδρομος αὗτος ἔστι σοι, μαγειρικῆς.» Ἐνταῦθα τὰ ἱερεῖα μὲν εἶναι κατηγορούμενον τοῦ γυναικὸς, ἀλλὰ ἀναφέρεται πρὸς τὴν γυναῖκα ὁ μάγειρος ἀναφέρει τὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἐπὶ τινος γάμου πλουσίῳ παρίστανται. Πλείονα παρὰ Lasaulx ἐντ. ἀποτ. σελ. 71. 94.

ΣΕΡΓΙΟΣ ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ.

Εἶνε πράγμα περίεργον καὶ ὅμως ἀληθές ὅτι οἱ τύραννοι ὅσῳ διὰ τῆς ἡλικίας πλησιάζουσι πρὸς τὸ τέρμα αὐτῶν, τόσῳ προσπαθοῦσι νὰ παρρατύνωσι τὴν ὑπαρξίν των, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ταύτῃ, ἐγκαλοῦμενοι τὰς γελοιωδεστέρas προλήψεις καὶ τερατουργίας, ἐπιχειροῦσι δι' αὐτῶν νὰ παρεμποδίσωσι τῆς ἀμειλικτου Ἀτρόπου τὸ ἄχαρι ἔργον. Ἐπωφελοῦμενοι δὲ τῆς φιλοζώου αὐτῶν διαθέσεως ἀγύρται τινες, σπεύδουσιν εἰς τὰς αὐλὰς των, δεικνύοντες προσπάθειαν ὅπως ἱκανοποιηθῶσι τὴν ἐπιθυμίαν των· ἄλλ' εἰς μάτην, τὴν ψαλίδαν τῆς Μοίρας δὲν ἰσχύουσι τὸ παράπαν νὰ κωλύσωσιν.

Ὁ Σέργιος Διοκλητιανὸς ἐγένετο εἰς τῶν περιφημοτέρων ἐκείνων γοήτων, τῶν συνηθέστερον ὑπὸ τὸ τοῦ ἀλχημιστοῦ ὄνομα διακρινόμενων. Γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἔλαβε τὰ πρῶτα τῆς μαθησεως στοιχεῖα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Βιέννην, ἐνθα ἐμαθήτευσεν παρὰ τῷ τὰ φυσικομαθηματικὰ ἐκεῖ διδάσκοντι Χριστοδοῦλῳ Ξηρομερίτῃ Ἀκαρνᾶνι, τῷ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποκηρυχθέντι καὶ ἀφορισθέντι διὰ τὴν κακοδοξίαν αὐτοῦ. Ἐσφαλμένως δὲ ὁ Κ. Παπαδόπουλος Βρετὸς ἐν τῇ Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ αὐτοῦ συγγράει τὸν Διοκλητιανὸν τοῦτον πρὸς Σέργιον τὸν Μακρῆτον, ἄνδρα καὶ ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐπὶ ὀρθοδοξίᾳ ἐπίσημον.

Λαβὼν χημικὰς τινὰς γνώσεις παρὰ τῷ Ξηρομερίτῃ ὁ Σέργιος, ἤρξατο ἐπαγγελλόμενος τὸν ἀλχημιστὴν, ἀσχολούμενος, περὶ τὴν εὑρεσιν τοῦ φιλοσοφικοῦ λίθου, τοῦ ὕδατος τῆς ἀθανασίας καὶ τοιούτων ἄλλων μυθευμάτων. Ἰποπεσὼν ὅμως εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς Βιενναίας ἀστυνομίας διὰ τὰς τοιαύτας ἀγυρτείας του, καὶ καταδικασμένος ὑπ' αὐτῆς, κατέφυγεν εἰς Τεργέστην, ἐνθα τυχὼν πλοῖον τοῦ Ἀναγνώστου Μακρῆ Γαλαξιδιώτου, μέγα παρὰ τῷ Ἀλῇ πασᾷ ἰσχύοντος καὶ διοικούντος τὴν ναυτικὴν τοῦ σατράπου μοῖραν, ἐπέβη εἰς αὐτὸ, καὶ διαλαθὼν τοιοῦτοτρόπως τὰς αὐστριακὰς ἀρχάς, κατέφυγεν εἰς Πάτρας. Κατὰ τὸν πλοῦν, ἐξαπατήσας τὸν ἀπλοῖκον Μακρῆν περὶ τῶν ἀνακαλύψεων αὐτοῦ, τὸν ἐπεισεν ὅτι ἦτο κάτοχος μυστηρίων, δι' ὧν ἐδύνατο ἐκ λίθων νὰ κατασκευάζῃ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ διὰ βεβήτου τινος νὰ παρέχῃ τὴν ἀθανασίαν.

Ἐπανελθὼν ὁ Μακρῆς παρὰ τῷ Ἀλῇ πασᾷ δὲν

ἔλειψε νὰ ἀναφέρῃ αὐτῷ τὰ μυστήρια ὅσα εἰς περιφρονομία μάγος κατέειχε, καὶ νὰ τῷ προτείνῃ ἵνα ἐπωφεληθῇ αὐτῶν. Ὁ σατράπης, ἐμπλῶς χαρᾶς διότι τέλος εὔρε τὸ μέσον τοῦ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀφ' ἐνός, καὶ ν' ἀποκτήσῃ ἀφ' ἐτέρου ὅσον χρυσὸν ἤθελε, προσεκάλεσε τὸν Σέργιον εἰς Ἰωάννινα καὶ κατώκησεν αὐτὸν εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Λιτερίτζης, ἐνθα ἐκράτει ὡς αἰχμάλωτον, μὴ ἐπιτρέπων αὐτῷ νὰ συγκοινωνήσῃ πρὸς ἄλλον· φροντίζων ὅμως ἵνα μὴ ὑστερήται ὁ μάγος οὐδενὸς πράγματος, τῷ ἐπρομήθευσεν ἱκανά, κατ' ἀπαίτησίν του, εἶδη ἐξ Ἰταλίας καὶ Γερμανίας. Μεταξὺ ἄλλων παραδοξολογιῶν ὁ Σέργιος ἰσχυρίζετο ὅτι ὅπως ἐπιτύχῃ εἶχεν ἀνάγκην ἱκανῆς κόπρου ἀνθρωπίνης, προσερχομένης ὅμως ἀπὸ παιδῶν καὶ κόρας εἰς κατὰστασιν ἐντελοῦς παρθενίας ἔτι εὐρισκομένους· ὁ δὲ τύραννος ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν αἵτησιν τοῦ γόητος ταύτην, συνήθροισε καὶ ἐκλείσεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ ἑκατὸν παῖδια καὶ ἰσάριθμα κοράσια, τὰ ὅποια ἐτρέφοντο ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἀλχημιστοῦ Σεργίου. Τὰ δυστυχῇ ἐκεῖνα παῖδια ὑπεχρεοῦντο διὰ μαστιγῶσεων νὰ φάγωσιν ἐν ἀπληστία ἐξάκις τῆς ἡμέρας, ἀδιάφορον ἂν εἶχον ἢ ὄχι· ὁρεξίν' ἑκαστον αὐτῶν ἠναγκάζετο νὰ καταβροχθίσῃ τὴν μερίδα του καὶ τὸ δυνάμενον νὰ φάγῃ περιπλέον, ἐλάμβανεν ὡς ἀμοιβὴν πέντε παράδες κατὰ μερίδα. Ἔννοεῖται δὲ ὅτι πολλὰ τῶν παιδιῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν κορασίων ἐκείνων, ἀπεβίωσαν ἐκ δυσπεψίας, διότι κεκλεισμένα ἐν τοῖς δωματίοις καὶ μὴ περιπατοῦντα, δὲν ἐδύναντο νὰ χωνεύωσι τὸ πλῆθος τῆς τροφῆς, ἣν ὑπεχρεοῦντο νὰ φάγωσι.

Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν οὐχὶ τόσῳ ἐπιζήλον ὕλην τῶν παιδῶν ὁ Σέργιος πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν χημικῶν του σκευασμῶν, ἐζήτησε καὶ αἷμα ἀνθρώπων· ὁ δὲ σατράπης οὐδ' εἰς τοῦτο ἐπιθυμῶν νὰ τὸν ὑστερήσῃ, ἔθηκεν εἰς τὴν διάθεσίν του τὴν σωρείαν τῶν παιδῶν, οὓς ἐφύλαττεν εἰς τὰ ἀνάκτορα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀσελγῶν ἐπιθυμιῶν του, αἱ δὲ ἀφαρμάξεις ἐγένοντο τοσοῦτον συνεχῶς καὶ ἀφθόνως, ὥστε πολλοὶ μὲν τῶν παιδῶν ἐκείνων ἀπεβίωσαν, πλεον δὲ τῶν τριάκοντα ἐπαθον διὰ βίου.

Ὅτι ὅμως ἐκινδύνευσε νὰ λάβῃ σπουδαῖον χηρακτικὸν ἦτον ἐτέρα ἀπαίτησις τοῦ ἀλχημιστοῦ, ζητοῦντος μεγάλην ποσότητα τριχῶν ἀνδρικήας κόμης. Ἄν ἐζήτη τριχὰς γυναικείας, τὸ πρᾶγμα ἦτον εὐεκπλήρωτον, διότι ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἤθελε διατάξῃ ὅλας τὰς εὐεῖδεις γυναῖκας τῆς στρα-

τείας του νὰ κείρωσι τὰς κόμας τῶν καὶ τῷ προσεγγέωσιν αὐτάς· ἀλλ' ὡς γνωστὸν, οἱ Ἀλθανοὶ μέχρι τοῦ νῦν ζυρίζουσιν ὀλοτελῶς τὰς κεφαλὰς τῶν, ἀφίνοντες μόνον μικρὸν θύσανον εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν, ὥστε τὸ αἶτημα τοῦτο τοῦ ἀλχημιστοῦ ἦτο λίαν δυσχερές.

Ἀλλ' ὅμως ὁ σατράπης μὴ θέλων οὐδ' ἐπὶ μικρὸν νὰ παρακούσῃ εἰς τὸν Σέργιον, ὅστις τῷ ἐπηγγέλλετο τὴν ἀθανασίαν, διέταξεν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ νὰ μὴ ζυρίσῃ τοῦ λοιποῦ τὰς τρίχας· ἡ δὲ διαταγὴ αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ φρικῶδους ἀνταρσίας. Οἱ Ἀλθανοὶ στρατιῶται ὑπολαβόντες ὅτι ἡ διαταγὴ τοῦ ν' ἀφίνωσι μακρὰν κόμην ἦτο τὸ προοίμιον ὀλοσχεροῦς μεταβιβασεως ἐπὶ τὸ Εὐρωπαϊκώτερον, συνηθροίσθησαν θορυβωδῶς εἰς τὴν αὐλὴν τῶν ἀνακτόρων καὶ εἰς ἄλλα δημόσια μέρη, καὶ ἤρξαντο ἀναφανδὸν κηρυσσόμενοι κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ σατράπου, παροτρύνοντες ἀλλήλους εἰς παρακοήν, καὶ κραυγάζοντες καὶ ἀπειλοῦντες. Τοῦτο βλέπων ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἐκρόβη, καὶ πέμψας τὸν ἀρχηγὸν τῶν τακτικῶν στρατευμάτων Κασὴμ ἀγᾶν, πολλὰ τε ἄλλα τοῖς ὑπεσχέθη καὶ ὅτι ἅμα ἡ κόμη τῶν ἤθελεν αὐξήσει ἓνα μόνον δάκτυλον, ἤθελε τοὺς διατάξῃ ἐκ νέου νὰ τὴν κείρωσι. Προσέτι τοῖς ἐφανέρωσε τὸ αἷτιον ὕπερ προεκάλεσε τὴν ἀποφασίν ἐκείνην, καὶ τοῖς προσέφερε δῶρα πολλὰ· ἀλλ' οἱ στρατιῶται, οὐδόλως παρυνθέντες, μικροῦ ἐδέησε νὰ κατακερματίσωσι τὸν Κασὴμ ἀγᾶν, ὁ δὲ σατράπης ὑπεχρεώθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἀπέναντι τῆς ἐπιμονῆς τῶν στρατιωτῶν του.

Ἐν τούτοις ὁ ἀγύρτης Σέργιος ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 1818 τὰς χημικὰς ἐργασίας του, κεκλεισμένος πάντοτε ἐν τοῖς ἀνακτόροις· τέλος ὁ Ἀλῆ πασᾶς βαρυνθεὶς πλέον νὰ μὴ βλέπῃ πραγματοποιούμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὑποσχέσεών του, μετέβη μιᾶ τῶν ἡμερῶν εἰς τινα σκιὰδα, ἣν εἶχε παρὰ τὴν εἰσόδον τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ προσεκάλεσε τὸν Σέργιον ἐπὶ προφάτι νὰ τὸν γνωρίσῃ μεθ' ἐνός δεσφίτσου, ἐπίσης ἀλχημιστοῦ περιφήμου, ὅστις εἶχεν ἔλθει ἐκ Περσίας καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ἐνεκα τῆς πατώλους ἥτις ἐμάστιζε τότε διάφορα μέρη.

Ὁ δυστυχὴς Σέργιος διαβαίνων πρὸ τῆς σκιᾶδος, εἶδε τὸν τύραννον καθήμενον εἰς ἐν παράθυρον, ὅστις ἤρξατο νὰ ὀμιλᾷ πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς ἡδονῆς, ἣν θὰ ἠσθάνετο βεβαίως νὰ περιπατῇ εἰς τὰς ὁδοὺς, ἔπειτα ἀφοῦ τόσον χρόνον ἔμενε κεκλεισμένος ἐν τοῖς ἀνακτόροις. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἀλῆ

πασα συνδιδέγεται τοσοῦτον φιλικῶς πρὸς τὸν Σέργιον, εἰς τῶν γραμματικῶν του καλοῦμενος Σπύρος Κολοβός, φίλος καὶ προστάτης τοῦ Σεργίου, ἐνησχολεῖτο κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, γράφων μεγάλοις γράμμασιν ἐπὶ τινος σανίδος ἐπίγραμμά τι, ὅπερ ἐμελλε νὰ τεθῇ ὑπερθεῖν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀλχημιστοῦ, ἅμα ἤθελε θανατωθῇ. Καὶ ὧτως ἅμα ὁ Κολοβός ἐτελείωσε τὴν γραφὴν αὐτοῦ, ὁ Ἀλῆ πασᾶς παρέδωσε τὸν Σέργιον εἰς τὸν προμνημονευθέντα Κασὴμ ἀγᾶν, ὅπως δίδην εἰς τὴν μετὰ τοῦ δερβίσου ἀλχημιστοῦ συνέντευξίν του ἐπιτηρῇ μὴ καταπατηθῶσιν οἱ ὑγειονομικοὶ νόμοι. Μόλις δὲ προσέβη ἑκατὸν βήματα ἐκείθεν, ὁ δυστυχὴς Σέργιος διέκρινε τὴν ἀγγόνην, ἥτις τὸν περιέμεναν. Ὑποχρεωθεὶς δὲ νὰ προβῇ μέχρως αὐτῆς, μ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας του, ὑπέστη τὸν δι' ἀγγόνος θάνατον, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ φίλου του γραφὲν ἐπίγραμμα προσκολληθῆν διὰ καρφίου ἐπὶ τοῦ μετώπου του, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην Ἑλληνο-τουρκιστί: «Ὁὕτως ἀπόλλυνται οἱ ἀπατῶντες τοὺς κυρίου».

Καὶ μηδαὶ θαυμάση διὰ τὴν εὐπιστίαν τοῦ σατράπου, ὅταν ἀναλογισθῇ τὰς γελοιώδεις δεισιδαιμονίας αὐτοῦ. Πρὶν ἐπιχειρισθῇ τι συνεβουλεύετο εἶδος ὠρολογίου ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ ὁποίου, ἀντὶ τῶν σημείων τῶν ὥρων, ὑπῆρχον σχήματά τινα, θεωρούμενα μαγικὰ, καὶ ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ εἷς ὠροδείκτης ἐστρέφετο ἐλευθέρως· ἅμα λοιπὸν ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ τὴν μοῖραν, ἔστρεψε μεθ' ὁρμῆς τὸν ὠροδείκτην, προσφέρων μαγικούς τινας λόγους, καὶ ἐκ τοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὁποῖον κατέπαυεν ἡ κίνησις αὐτοῦ, ἔτεκμαίρετο ἂν ὤρσειεν ἢ μὴ νὰ ἐπιχειρισθῇ τὴν ἂν προὔτιθετο πράξιν. Ἐπίσης μεγίστην ὑπόληψιν ὁ πύρανος ἔστρεψε πρὸς δακτύλιόν τινα, ὅστις καὶ ὡς σφραγὶς τῷ ἐχρησίμευε, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἱστορίαν ὡς περιέρχον παρατιθέμεθα ἐνταῦθα.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἦτο πτωχὸς ἐφθός, δεκαπενταετῆς περίπου, δερβίστης τις ἐκ Μαρόκου ἦλθεν ἔνα ζητήσῃ τὴν φιλοξενίαν εἰς τὸν τῆς μητρὸς του οἶκον, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διετέλει ἐν πενίᾳ. Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι ἡ φιλοξενία εἶνε ἡ μεγίστη τῶν ἀρετῶν τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολῆς· ἀλλ' ἡ μήτηρ τοῦ Ἀλῆ Χάμκου, πτωχή οὕσα, δυσηρεστεῖτο διότι δὲν εἶχε κράς νὰ δώσῃ εἰς τὸν ξένον, καὶ τὴν δυσἀρεσκίαν της ταύτην ἐξέφραζε πρὸς τὸν υἱόν της Ἀλβανιστί, νομίζουσα ὅτι ὁ δερβίστης δὲν ἠγνόει τὴν

γλῶσσάν της. Κατὰ δυστυχίαν οὐδ' ὁβολὸς ὑπῆρχεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ δὲ Ἀλῆς, ὅπως οἰκονομήσῃ τὴν ἔλλειψιν, ἀπεφάσισε νὰ πωλήσῃ τὸ μοναδικόν του ἐορτάσιμον ἱμάτιον διὰ νὰ περιποιηθῶσιν ὅσα ἦτο δυνατόν καλλίτερον τὸν ξένον, ὃν ὁ Θεὸς τοῖς ἐξάπιστειλεν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ δερβίστης ἐπεσεν ἀσθενῆς, ὁ δὲ Ἀλῆς, μὴ εὐρίσκων χρήματα νὰ δανεισθῇ, ἐπώλησε μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰ ὀλίγα οἰκιακά του ἐπιπλα, ὅπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς τῆς νοσηλείας δαπάνας· τέλος μετὰ ἓνα μῆνα ὁ δερβίστης ἀνέβρῳσε, κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸν Ἀλῆν ὅτι ἠγνόει τὴν Ἀλβανικὴν καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἐγίνωσκεν ὅλας τὰς θυσίας, αἱ ὑπέστη δι' αὐτὸν ἐκεῖνός τε καὶ ἡ μήτηρ του.

Ὅπως λοιπὸν ἀνταμείψῃ αὐτοὺς διὰ τὴν φιλοξενίαν των ὁ δερβίστης ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀλῆν τὸν δακτύλιον ἐκεῖνον, ἐπιτάξας αὐτῷ νὰ μὴ τὸν ἐκβάλῃ ποτὲ, διότι ἤθελε τῷ φέροι εὐδαιμονίαν ἐκτακτον καὶ ἤθελε τὸν ἀναβιβάσῃ ταχέως εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τοῦ μεγαλείου, τοῦ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως. Ἡ δὲ πεποίησις τὴν ὁποίαν ὁ εὐπιστος Ἀλῆς προσέθεσεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ δερβίσου, ὑπῆρξεν ἡ πρωτίστη αἰτία τοῦ μεγαλείου του, πλήρης δ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν δύναμιν τοῦ δακτυλίου ἐκεῖνου, ἐβάδισε γιγαντιαίως βήμασι πρὸς τὴν τύχην καὶ ἀληθῶς εἶπεν ὁ δακτύλιος ἐγένετο ἡ αἰτία τοῦ μεγαλείου του. Διότι ἅμα τοῦ δερβίσου ἀναχωρήσαντος, ὁ Ἀλῆς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ κλέπτῃς γενόμενος ἐξετέθη εἰς τοὺς μεγαλειτέρους κινδύνους· ἡ δὲ κλεπτικὴ ζωὴ ὑπῆρξεν τὸ πρῶτον διάβημα πρὸς τὴν τύχην.

Εὐγνωμονῶν ὁ Ἀλῆς πρὸς τὸν δερβίστην ἐκεῖνον εὐηργετῇ ποικιλοτρόπως καὶ περιποιεῖτο πάντα δερβίστην, ὅστις τυχὸν ἤθελε διέλθῃ τῆς σατραπείας αὐτοῦ, καὶ ἐνθ' καὶ τὸ ἐλάχιστον παράπτωμα ἐτιμώρει αὐστηρότατα, πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀμαρτάνοντας ἐφέρετο μετὰ προχόρητος καὶ μακροθυμίας. Ὅσάκις δὲ ἠναγκάζετο μὲ μεγάλην του δυσχερέσκειαν ν' ἀποπέμψῃ τινὰ, ἐπραττε τοῦτο μετὰ πολλῶν περιποιήσεων, διατάσσων τοὺς διοικητὰς τῶν μερῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐμελλε νὰ διέλθῃ ὅπως τὸν περιποιηθῶσι δεόντως, καὶ ἐφοδιάζων τὸν ἀποπεμπόμενον διὰ τροφῶν, χρημάτων, ἐνίοτε δὲ δι' ἐνδυμάτων καὶ δι' ἵππων. Πολλοὶ βεβαίως δὲν ἔλειπον νὰ καταχρασθῶσι τὴν μακροθυμίαν του ταύτην, ἐπιστρέφοντες αὐθις εἰς ἰωάννιναν ἀνευ ἀδείας καὶ αἰτούμενοι παρ' αὐτοῦ ἰσχὺν

ρογνωμόνως τροφήν καὶ κατοικίαν ὁ Ἀλῆς ὅμως καὶ οὕτως ἐφαίνετο ἀνεκτικός, ἐκπληρῶν πειθηνίως τὰς αἰτήσεις των.

Ἐτέρη παράδοξος καὶ γελοιώδης πρόληψις τοῦ σατράπου ἦν, ὅτι ἡ ζωὴ του συνεδέετο πρὸς τοὺς τοίχους τῶν κτιρίων, ἃ ἐκτίζε, καὶ ἐπομένως δὲν ἔπαυεν οἰκοδομῶν, νομίζων ὅτι τοιοῦτο-τρόπως παρέτεινε τὸν βίον αὐτοῦ. Τὴν δὲ πεποίθησιν ταύτην τῷ εἶχον ἐμπνεύσει δύο δερβίσακι, ἐξ ὧν ὁ μὲν τῷ προεῖπεν ὅτι θέλει ζῆσαι ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἔτη, ὁ δὲ ὅτι ἤθελεν ἀποθάνει ἅμα ἔπαυε κτίζων συνδυάζων λοιπὸν τὰς δύο ταύτας προφητείας κύριον μέλημα εἶχε τὴν οἰκοδομὴν φρουρίων, ἀποθηκῶν, ναυστάθμων καὶ ἄλλων παραπλησίων. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰς δαπάνας αὐτῶν ὑφίσταντο οἱ δούμοιροι ὑπῆκοοι του, ἀγγαρευόμενοι, συνεισφέροντες χρηματικῶς καὶ πλείστα ἄλλα πάσχοντες. Καὶ ὅμως αἱ οἰκοδομαὶ δὲν ἔγχεσαν νὰ ἀποτρέψωσι τὸ πεπρωμένον αὐτοῦ, οὐδὲ νὰ τὸν ἀπαλλάξωσι τοῦ δεινοῦ τέλους ὃ ὑπέστη.

E. Σ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἡ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀξία τῶν προϊόντων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σόλωνος μέχρι τῆς τοῦ Δημοσθένους ἡ ἀξία τῶν ἐν Ἀθήναις προϊόντων ἡύξησε πενταπλασίως. Περί τὰ μέσα τῆς Δ' ἐκατονταετηρίδος ἀπὸ Χ. Γ. εἰς μέδιμνος σίτου ἐτιμάτο ἀντὶ 5 δραχμῶν ὁ θοῦς 80 δρ. ὁ κριός 16. τὸ πρόβατον 10. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτῆς ἐκατονταετηρίδος τὸ ἡμερομίσθιον τῶν ἐργατῶν ἐτιμάτο ἀντὶ 3 ὀβολῶν εἰς ἵππος 1200 δρ. εἰς μανδύας 20 δρ. ζευγὸς πεδίων 8. δραχ. ὁ χοῖρος 3. δρ. Ἐπὶ Σόλωνος ὁ βοῦς ἐτιμάτο ἀντὶ 5 δρ. Ὁ Λυσία· περὶ τὸ 440 ἔτος ἐνήγαγεν εἰς δίκην ἐπίτροπον τινὰ ὀρφανῶν διότι ὑπελόγισεν ἐν πρόβατον ἀντὶ 16 δρ. καὶ θεωρεῖ ὡς ὑπερόγκον τὴν τιμὴν 4 ὀβολῶν τὴν ἡμέραν πρὸς διατήρησιν δύο παιδῶν καὶ μιᾶς παιδίσκης. Οἰκία τις ἐξετιμήθη ἀντὶ 500 δρ. Φλος τις τοῦ Σωκράτους παραπονούμενος περὶ τῆς ὑπερόγκου τιμῆς τῶν ἐν Ἀθήναις πωλουμένων πραγμάτων λέγει ὅτι ὁ οἶνος τῆς Χίου ἐτιμάτο ἀντὶ μιᾶς μνᾶς τὸ μέτρον, ἡ πορφύρα 3. καὶ ἀντὶ 5 δραχ. μικρὸν τί μέτρον μίλιτος.

Ὁ Bureau de la Malle εἰς τινα διατριβὴν του καταχωρισθεῖσαν ἐν ταῖς Διατριβαῖς τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, πραγματευόμενος περὶ - τῆς σχέ-

σεως τοῦ σίτου πρὸς τὸ χρηματικόν, ἀποδείκνυσιν ὅτι ἐν Ἀθήναις ἀπὸ Περικλέους μέχρις Ἀλεξάνδρου, ὁ μέδιμνος σίτου ἐτιμάτο ἀντὶ 5 δρ. καὶ ὅτι ἡ σχέσις τοῦ σίτου πρὸς τὸ χρηματικόν ἦτο = 1,822: 1. ἐνῷ κατὰ τὰ τέλη τῆς Πολιτείας τῶν Ῥωμαίων ἦτον = 2,268: 1.

Μισθοὶ τῶν ναυτῶν. — Ἐπὶ Λυσάνδρου (406) ἐλάβανον οἱ στρατιῶται 90 ὀβολούς ἑκάστος κατὰ μῆνα, δηλαδὴ ἡμίσειαν δραχμὴν καθ' ἡμέραν καὶ ἐδαπανῶντο 108 μναὶ πρὸς συντήρησιν ἐνὸς πλοίου· ὅθεν ἐζάγομεν ὅτι ἑκάστον πλοῖον ἐμπειρεῖχε 240 ἄνδρας· ἐπομένως ὁ ἐξ 90 πλοίων συγκείμενος τότε στόλος ἔφερεν 22,600 ἄνδρας.

Μισθοδοσία παρ' ἀρχαίοις. — Τὸ ἡμερομίσθιον τῶν γεωργῶν καὶ ἐργατῶν ἐν Ἀθήναις τὸ πάλαι ἐτιμάτο μόνον ἀντὶ 4 ὀβολῶν, ἕνεκα τοῦ πληθους τῶν ἀνδραπόδων καὶ μετοίκων ἐξ Ἀθηνῶν μέχρις Αἰγίνης ἐπλήρῶναν $\frac{60}{100}$ διὰ ναῦλον καὶ $\frac{80}{100}$ ἐπλήρῶναν διὰ ἐν λουτρόν. Οἱ καλλιτέχναι, μουσικοὶ καὶ ὑποκριταὶ ἐπλήρῶνοντο ἄδρως.

Ἀξία διαφόρων ἄλλων πραγμάτων. — Τὸ πλεῖθρον γῆς ἐτιμάτο ἀντὶ 565 δραχμῶν. Τὰ οἰκήματα ἀντὶ 3 μέχρις 120 μνῶν. Ὁ ἀνδραπόδον 1|1 μέχρι 10 μνῶν. Ὁ ἵππος 280 δραχ. καὶ παρὰ τοῦ Ἰσάου ὑπολογίζονται ἀντὶ 80 μνῶν ἦτοι 2, 748 φράγκων, 100 πρόβατα, εἰς ἵππος καὶ τινα ἐπιπλά· ἐν Σικελίᾳ ὁ μέδιμνος σίτου ἐτιμάτο $\frac{64}{100}$ ἐνῷ ἐν Ἀττικῇ ἐπὶ Σόλωνος ἐτιμάτο ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς. Ὁ Ἀριστοφάνης τὸν ὑπολογίζει ἀντὶ 3. δρ. καὶ ὁ Δημοσθένης ἀντὶ 5 ἢ 6. Ὁ οἶνος ἐτιμάτο ἀντὶ 4, καὶ τὸ ἔλαιον ἀντὶ 35.

Ἀναλογία χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. — Ἡ ἀναλογία τοῦ ἀργύρου ὡς πρὸς τὸν χρυσὸν παρ' ἀρχαίους ὑπολογίζεται ὡς ἑγγίστα = 1:10. ἀλλὰ χρυσᾷ νομίσματα δὲν εἶχον ἢ ὀλίγα καὶ δὲν σφίζονται ἢ στατήρες ἀξίας 18. [53 φράγκων (*) ἐνῷ ἐκ τῶν ἀργυρῶν ἀρχαίων νομισμάτων ὑπάρχει ἱκανὴ ποσότης εἰσέτι. (ἀκολουθεῖ)

(*) Λέλουσι ὅτι ἐσχάτως εὐρέθη ἱκανὴ ποσότης χρυσῶν νομισμάτων. Ἀγνοῶ κατὰ πόσον ἔχει ἀληθείας ἡ εἰδησις αὕτη.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐὰν κεφαλῇς στερῆσαι ὦ! βεβαίως δὲν με ἔχεις.

Ἄν το δεύτερον μ' ἐκβάλῃς,

Κί' ἀν' αὐτοῦ ἐν ἄλλο βάλλῃς,

Εἰς τοῦ Νέστορος τοὺς χρόνους, φίλτατέ μου ἀνατρέχεις,
Καὶ με βόμβας καὶ με σφαῖρας τὴν ἀκτὴν μου περιβέχεις.

Αὕτως τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ συλλογίῳ κινίγητος.

ΣΤΕΑΡ — ΕΑΡ.